

Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë

Këshilli për Arsim dhe Aftësim Profesional

STANDARDI I PROFESIONIT

MEKANIK I SISTEMEVE HIDRAULIKE DHE PNEUMATIKE, niveli 4 të KKK

Sektori: inxhinieri dhe tregti inxhinierike

Nënspektori: Mekanikë dhe tregti e metaleve

Kodi: ISCO88 7233.13 Mirëmbajtës, pajisje pneumatike dhe hidraulike

ISCO08 7233 Mekanik dhe montues i makinerisë bujqësore ose industriale

Data e aprovimit:

Ky standard i profesionit është zhvilluar në kuadër të Projektit ALLED "Harmonizimi i Arsimit me Kërkesa të Tregut të Punës (Kosovë)"

Ekipi i zhvillimit: MINISTRIA E PUNES DHE MIREQENIES SOCIALE

Koordinatorë i ekipit:

Bach. I mak. Fisnik Sylaj, QAP Prizren

Anëtarë:

Enver Osdautaj

Blerim Osmani

Data e aprovimit:

Valide prej:

Profesioni: TEKNIK I SISTEMEVE HIDRAULIKE DHE PNEUMATIKE, niveli 4 KKK

Fusha: Inxhinieri Mekanike

Titulli i Profesionit: Puna në këtë profesion ka të bëjë me mirëmbajtjen e rregullt të pajisjeve me sistem hidraulik dhe pneumatik, kontrollimin e mediumit hidraulik (vajrave hidraulike), ajërit të ngjeshur dhe korrigjimi i dështimeve, duke përfshirë; identifikimin e problemeve, çmontimin e pajisjeve, pastrimin e pjesëve, korrigjimin e shkaqeve, montimin, kontrollimin e përputhshmërisë, vibrimet, etj, për të siguruar përshtatshmërinë e pajisjeve përpara se të dorëzohen dhe për të informuar mbikëqyrësit, dyqanet etj, mbi operacionet sipas rasteve të veçanta për sisteme hidraulike dhe pneumatike.

Veçoritë personale: Kjo punë kërkon punë individuale të pavarur, si dhe në ekip. Ai/ajo duhet të jetë i aftë fizikisht, të mos ketë probleme me të pamurit, që ka aftësitë analitike, në zgjidhjen e problemeve, qëndrim, nivele të larta të përqendrimit dhe gatishmëri për të punuar në një mjedis real punues.

I. Kupton detyrën dhe punën e sistemeve hidraulike dhe pneumatike

Ky funksion ka të bëjë me të kuptuarit e kërkesave të punës për pajisjet hidraulike dhe pneumatike pas marrjes së listës së plotë të detyrave nga mbikëqyrësit, të kërkojë ndonjë sqarim mbi kërkesat e punës dhe të identifikojë mjetet dhe veglat e nevojshme për të kryer punën.

II. Përgatitë për punë pajisjet hidraulike dhe pneumatike

Ky funksion ka të bëjë me inspektimin e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për të planifikuar mirëmbajtjen ose zgjidhjen e defekteve dhe përgatitjen e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për kryerjen e operacioneve punuese.

III. Instalon, teston dhe mirëmban sisteme bazike hidraulike dhe pneumatike

Ky funksion ka të bëjë me instalimin, testimin dhe mirëmbajtjen e sistemeve hidraulike dhe pneumatike për të ndrequr problemin e identifikuar, ose kryerjen e mirëmbajtjes së planifikuar

Kjo njësi ka të bëjë me kryerjen e operacioneve që janë specifike për një montues të sistemeve hidraulike dhe pneumatike

IV. Përdorë praktikat bazike shëndetësore dhe të sigurisë në vendin e punës

Ky funksion ka të bëjë me njohuritë dhe praktikat në lidhje me shëndetin, sigurinë dhe masat e sigurisë që kandidatët duhet ti zbatojnë në vendin e punës. Ajo mbulon përgjegjësitë ndaj vetes, të tjerëve, aseteve dhe mjedisit.

Ai përfshin të kuptuarit e rreziqeve dhe rreziqet në vendin e punës, së bashku me teknikat që duhet të përdoren për të minimizuar rrezikun, të merret me aksidentet, emergjencat, etj.

Profesioni: Mekanik i sistemeve hidraulike dhe pneumatike

	Funksioni	Përshkrimi i funksionit
1.	Funksionimi dhe puna e sistemeve hidraulike dhe pneumatike	<p>Ky funksion ka të bëjë me inspektimin e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për të planifikuar mirëmbajtjen ose zgjidhjen defekte dhe përgatitjen e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për kryerjen e operacioneve.</p> <p>Aktivitetet kyçe të këtij funksioni janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të kuptuarit e punës së sistemeve hidraulike dhe pneumatike në përputhje me udhëzimet / listën e kontrollit, • Të kuptuarit e skemave hidraulike dhe pneumatike, • Të kërkojnë sqarime në lidhje me pajisjet dhe sistemet hidraulike dhe pneumatike, skemat, në qoftë se ka ndonjë, • Identifikimi i veglave dhe pajisjeve, e mjeteve që janë të nevojshme për të kryer detyrat e sistemeve hidraulike dhe pneumatike.
2.	Përgatitja për punë e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike	<p>Ky funksion ka të bëjë me inspektimin e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për të planifikuar mirëmbajtjen ose zgjidhjen defekte dhe përgatitjen e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për kryerjen e operacioneve.</p> <p>Aktivitetet kyçe të këtij funksioni janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspektimin e pajisjeve/sistemeve hidraulike dhe pneumatike për të planifikuar mirëmbajtjen, ose zgjidhjen e defekteve duke identifikuar shkaktarët e problemeve, • Përgatitja e pjesëve rezervë, materialeve me numrat përshkrues/specifikacion që janë të nevojshme për operacionet punuese të pajisjeve hidraulike dhe pneumatike.

3.	<p>Instalimi, testimi dhe mirëmbajtja e sisteme bazike hidraulike dhe pneumatike</p>	<p>Ky funksion ka të bëjë instalimin, testimin dhe mirëmbajtjes sistemeve hidraulike dhe pneumatike për të ndrequr problemin identifikuar, ose kryerjen e mirëmbajtjes së planifikuar</p> <p>Kjo njësi ka të bëjë me kryerjen e operacioneve që janë specifike për një montues të sistemeve hidraulike & pneumatike.</p> <p>Aktivitetet kyçe të këtij funksioni janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kryerja e mirëmbajtjes rutinore me parametra ose rregullimin e defekteve, • Testimet e duhura për të siguruar përshtatshmërinë dhe gjendjen e pajisjeve/sistemeve hidraulike dhe pneumatike, • Komunikimi me mbikëqyrësit në lidhje me përfundimin e punës • Të kuptuarit e qarkut hidraulike dhe pneumatike dhe identifikimin e lëvizjeve të përshkruara, • Të kuptuarit e parimeve të punës për komponenteve të veçanta të pajisjeve hidraulike dhe pneumatike, • Të kuptuarit e proceseve ndihmëse si pastrimi, largimi i lagështisë, • Montimin dhe lidhjen e qarqeve hidraulike dhe pneumatike me tubacione dhe pajisje tjera, • Të siguruarit e pjesëve të veçanta rezervë me numra të pjesëve si: kompresor / sisteme hidraulike, vajra hidraulike dhe lubrifikantë etj, • Të kuptuarit e karakteristikave të lëngjeve hidraulike.
4	<p>Përdorimi i praktikave bazike shëndetësore dhe të sigurisë në vendin</p>	<p>Ky funksion ka të bëjë me njohuritë dhe praktikat në lidhje me shëndetin, sigurinë dhe masat e sigurisë që</p>

	e punës	<p>kandidatët duhet të zbatojnë në vendin e punës. Ajo mbulon përgjegjësitë ndaj vetes, të tjerëve, aseteve dhe mjedisit.</p> <p>Ai përfshin të kuptuarit e rreziqeve dhe rreziqet në vendin e punës, së bashku me teknikat që duhet të përdoren për të minimizuar rrezikun, të merret me aksidentet, emergjencat, etj.</p> <p>Aktivitetet kyçe të këtij funksioni janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procedurat e shëndetit dhe sigurisë, • Procedurat e sigurisë ndaj zjarrit, • Urgjencat, shpëtimin dhe procedurat e ndihmës së parë.
--	----------------	--

Funksioni 1: Funksionimi dhe puna e sistemeve hidraulike dhe pneumatike

Ky funksion ka të bëjë me inspektimin e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për të planifikuar mirëmbajtjen ose zgjidhjen e defekteve dhe përgatitjen e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për kryerjen e operacioneve

Aktivitetet kyçe	Kriteret e Përformancës	Njohuritë e nevojshme për të kryer funksionin	Shkathtësitë	Shkathtësitë kyçe dhe shkathtësitë e shoqëruara me funksionet kyçe
<ul style="list-style-type: none"> • Të kuptuarit e punës së sistemeve hidraulike dhe pneumatike në përputhje me udhëzimet / listën e kontrollit, • Të kuptuarit e skemave hidraulike dhe pneumatike, • Të kërkojnë sqarime në lidhje me pajisjet dhe sistemet hidraulike dhe pneumatike, skemat, në qoftë se ekzistojnë, • Identifikimi i veglave, pajisjeve dhe mjeteve që janë të nevojshme për të kryer detyrat e 	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të jetë në gjendje të:</p> <p>KP1. Interpretoj listën e kontrollit dhe të kuptojë kërkesat e punës,</p> <p>KP2. Bëjë planin më të përshtatshëm sipas nevojës për të kryer punën,</p> <p>KP3. Kuptoj skemat hidraulike dhe pneumatike,</p> <p>KP4 Kuptoj llojin e lëvizjes; lëvizjet drejtvizore të cilindrave hidraulike dhe pneumatik dhe lëvizjet rrotulluese të motorëve pneumatikë, motorëve hidraulik etj</p> <p>KP5. Kuptoj specifikat e tjera dhe për të identifikuar sekuencën e aktiviteteve të nevojshme për të montuar dhe çmontuar sistemet hidraulike,</p> <p>KP6. Lexojë dhe interpretoj vizatimet dhe skemat për të siguruar sistemin e duhur,</p> <p>KP7. Të jetë në gjendje të dekodoj</p>	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë:</p> <p>N1. Kontrollat e cilësisë dhe dëmeve që mund të bëhen dhe rëndësinë e tyre.</p> <p>N2. Rrezikun dhe ndikimin e tij në rast se nuk ndiqen procedurat / udhëzimet e përcaktuara të punës,</p> <p>N3. Procedurat dhe çështjet e identifikuara të raportimit</p> <p>N4. Vizatimet e qarqeve për sistemet hidraulike dhe pneumatike dhe njësisë energjetike me pajisjet lidhëse (shtytësit kryesor, shtëpizën, rezervuarin, pompën, vijën thithëse dhe kthyesë, filterin në thithje, matësin e nivelit të vajit, filterin e ajrit, lloje të ndryshme të valvulave etj),</p> <p>N5. Njohja e mjeteve dhe</p>	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë:</p> <p>SH1. Të ndërtoj fjali të thjeshta dhe të shprehë idetë në mënyrë të qartë me shkrim ose me gojë.</p> <p>SH2. Plotësojë forma të duhura teknike, listat e procesit, shkrimet e aktivitetit në formatin e kërkuar të kompanisë,</p> <p>SH3. Lexojë dhe interpretoj vizatimet inxhinierike dhe skemat makinerike,</p> <p>SH4. Lexojë dhe kuptojë manualët, udhëzimet e shëndetit dhe të sigurisë, memorandume, raporte, kartat e punës, etj</p> <p>SH5. Shprehe mendimet ose informacionet në mënyrë të qartë që të tjerët mund të dëgjojnë</p>	<p>Ballafaqimi me punë përfshin shkathtësitë e të menduarit logjik, komunikimit dhe shprehjes, koncentrimin të mirë, aftësi koordinimi, sens i zhvilluar i përgjegjësisë dhe gatishmërisë për të mësuar.</p> <p>Puna në këtë profesion përfshinë edhe aftësitë: matematiko-logjike si dhe shkathtësi analizuuese, të menduar sistematik, koncentrim, aktivitete manuale dhe aftësi memorizimi dhe vizuelizuese, qëndrueshmëri për arritjen e objektivave, respekt reciprok për bashkëpunëtorët dhe palët tjera, kulturë sjellje.</p> <p>Puna në këtë profesion kërkon përgatitjen e raporteve dhe kryerjen e llogarive ekonomike. Kombinon njohuritë dhe përvojën për të parashikuar</p>

<p>sistemeve hidraulike dhe pneumatike.</p>	<p>numrin e pjesës së komponentës që përputhet me specifikacionin e pajisjeve. KP8. Identifikoj ndonjë shpjegim shtesë se ai / ajo dëshiron të kërkoj në lidhje me ndonjë skemë të caktuar, KP9. Dinë kë të kontaktojnë për sqarime mbi skemën e qarkut, KP10. Të shprehë shqetësimin te mbikëqyrësit, nëse është e nevojshme, KP11. Identifikoj mjetet, veglat dhe pajisjet e nevojshme për të kryer punë hidraulike dhe pneumatike, KP12. Ti kërkoj ndihmësit për të sjellë mjetet dhe veglat e nevojshme në vend të punës, KP13. Raportoje te mbikëqyrësit në rast të mos posedimit së veglave të punës ose materialeve.</p>	<p>veglave që do të përdoret për punë. N6. Llojin e lëvizjes; lëvizjet drejtvizore të cilindrave hidraulike dhe pneumatik dhe lëvizjet rrotulluese të motorëve pneumatik, motorëve hidraulik etj) N7. Kuptimi i karakteristikave normale të punës së pajisjeve, N8. Pasojat në rast të mos respektimit të rendit të aktiviteteve dhe operacioneve.</p>	<p>dhe të kuptojnë, SH6. Përgjigjet në mënyrë adekuate në pyetje, SH7. Komunikon me mbikëqyrësit, SH8. Komunikon me anëtarët e ekipit SH9. Trajtimi i makinave të ndryshme dhe veshjen e pajisjeve mbrojtëse SH10. Pozicionimi i komponenteve mekanike në makina në përputhje me kërkesat e skemës, SH11. Diagnostikimin e problemeve në paisje bazuar në inspektim vizual, zhurmës, temperaturën etj, SH12. Sugjerojë përmirësime (nëse ka) në proceset e mirëmbajtjes bazuar në përvojë.</p>	<p>problemet e mundshme dhe zgjidhjen e tyre.</p>
---	---	---	---	---

Kushtet e realizimit të funksionit:

Mjetet e punës - Veglat kryesore në këtë profesion përfshijnë pajisje të punës, instrumente për matje (multimetër, monometër, prurje matës, termometër dhe të tjera); instrumente matëse me dorë (caliper, metri, metri shirit, kalibra të ndryshëm dhe të tjera); vegla dore (kaçavidë, dara, piskatore, hapëse teli, aparate special për montim të lidhjeve gypore, lidhëse e gypave, bashkues dhe të tjera); pajisje elektrike (kaçavida elektrike, turjelë dhe të tjera ; pajisje speciale (pajisje incizimi për foto dhe video, detektorë, mbushës) por gjithashtu pajisje për zyre.

Kërkesat e vlerësimit: Metoda e kombinuar që përmban verifikimin e njohurive teorike si dhe shkathtësive praktike.

Evidenca/dëshmitë e performancës – dëshmi se personi, instalon, monton dhe demonton sistemet hidraulike dhe pneumatike. Dëshmi se personi monton, demonton, instalon dhe kontrollon komponentet te sistemeve hidraulike dhe pneumatike, përgaditë dokumentacionin (raportin) për instalimet e kryera, punën dhe modifikimet e mundshme dhe që është në gjendje të vlerësojë punën dhe të bëjë llogaritje ekonomike. Dëshmi se personi ka përgatitur skicat/skemat dhe udhëzuesit për sistemet hidraulike dhe pneumatike, proceseve punuese dhe i ka kuptuar të gjitha aktivitetet që kanë të bëjnë me këtë funksion.

Funksioni 2: Përgatitja për punë e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike

Ky funksion ka të bëjë me inspektimin e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për të planifikuar mirëmbajtjen ose zgjidhjen defekteve dhe përgatitjen e pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për kryerjen e operacioneve.

Aktivitetet kyçe	Kriteret e Përformancës	Njohuritë e nevojshme për të kryer funksionin	Shkathtësitë	Shkathtësitë kyçe dhe shkathtësitë e shoqëruara me funksionet kyçe
<ul style="list-style-type: none"> • Inspektimin e pajisjeve/sistemeve hidraulike dhe pneumatike për të planifikuar mirëmbajtjen, ose zgjidhjen e defekteve duke identifikuar shkaktarët e problemeve, • Përgatitja e pjesëve rezervë, materialeve me numrat përshkrues/specifikacion që janë të 	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të jetë në gjendje të:</p> <p>KP1. Përgatitja e veglave dhe pajisjeve hidraulike dhe pneumatike për punë</p> <p>KP2. Identifikimi i shkaktarëve të problemit për funksionimin e duhur të pajisjeve hidraulike dhe pneumatike, nëse ka,</p> <p>KP3. Përgatitja e listës së pjesëve të nevojshme rezervë me numër/specifikim për përfundimin e punës.</p> <p>KP4. Të sigurohet që mjetet të përputhen me specifikimet e dëshiruara për të punuar në</p>	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë:</p> <p>N1. Kontrollën e cilësisë dhe dëmtimit të bërë dhe rëndësin për të,</p> <p>N2. Rrezikun dhe ndikimin e e mos respektimit të procedurave/ udhëzimet e punës,</p> <p>N3. Matricën për shkallën e dëmtimit për të raportuar problemet e identifikuara,</p> <p>N4. Kuptimi i karakteristikave normale</p>	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë:</p> <p>SH1. Të ndërtoj fjali të thjeshta dhe të shprehë idetë në mënyrë qartë me shkrim ose me gojë.</p> <p>SH2. Plotësojë forma të duhura teknike, listat e procesit, shkrimet e aktivitetit në formatin e kërkuar të kompanisë,</p> <p>SH3. Lexojë dhe kuptojë manualët, udhëzimet e shëndetit dhe të sigurisë, memorandume, raporte,</p>	<p>Ballafaqimi me punë përfshin shkathtësitë e të menduarit logjik, komunikimit dhe shprehjes, koncentrimin të mirë, aftësi koordinimi, sens i zhvilluar i përgjegjësisë dhe gatishmërisë për të mësuar.</p> <p>Puna në këtë profesion përfshinë edhe aftësitë: matematiko-logjike si dhe shkathtësi analizuese, të menduar sistematik, koncentrim, aktivitete manuale dhe aftësi memorizimi dhe vizualizuese, qëndrueshmëri</p>

<p>nevojshme për operacionet punuese të pajisjeve hidraulike dhe pneumatike.</p>	<p>sistemet hidraulike dhe pneumatike.</p> <p>KP5. Siguron që mjetet dhe pajisjet e nevojshme për montim nuk janë të dëmtuara fizikisht dhe gati për operacion.</p> <p>KP6. Raportoje komponentet e dëmtuara, me numër të pjesëve / specifikim të pajisjeve hidraulike dhe pneumatike me shkallën e dëmtimit.</p>	<p>punuese të sistemeve relevante hidraulike dhe pneumatike,</p> <p>N5. Shkaqet e mundshme të problemeve të përbashkëta gjatë montimit dhe mjeteve të tyre,</p> <p>N6. Njohja e mjeteve dhe pajisjeve të nevojshme për operacionin hidraulik dhe pneumatik,</p> <p>N7. Specifikimi i standardeve të pjesëve të ndërrimit me numrin e pjesëve.</p>	<p>kartat e punës, specifikacionet e pjesëve të ndërrimit etj SH4. Shprehe mendimet ose informacionet në mënyrë të qartë që të tjerët mund të dëgjojnë dhe të kuptojnë,</p> <p>SH5. Përgjigjet në mënyrë adekuate në pyetje,</p> <p>SH6. Komunikon me mbikëqyrësit,</p> <p>SH7. Komunikon me anëtarët e ekipit</p> <p>SH8. Trajtimi i makinave të ndryshme dhe veshjen e pajisjeve mbrojtëse</p> <p>SH9. Pozicionimi i komponenteve mekanike në makina në përputhje me kërkesat e skemës,</p> <p>SH10. Diagnostikimin e problemeve të përbashkëta në mjetet bazuar në inspektim vizual, zhurmën, temperaturën etj,</p> <p>SH11. Sugjerojë përmirësime (nëse ka) në proceset e montimit bazuar në përvojë.</p>	<p>për arritjen e objektivave, respekt reciprok për bashkëpunëtorët dhe palët tjera, kulturë sjellje.</p> <p>Puna në këtë profesion kërkon përgatitjen e raporteve të dhe kryerjen e llogarive ekonomike. Kombinon njohuritë dhe përvojën për të parashikuar problemet e mundshme dhe zgjidhjen e tyre.</p>
--	---	---	---	---

Kushtet e realizimit të funksionit:

Mjetet e punës - Veglat kryesore në këtë profesion përfshijnë pajisje të punës, instrumente për matje (multimetër, monometër, prurje matës, termometër dhe të tjera); instrumente matëse me dorë (caliper, metri, metri shirit, kalibra të ndryshëm dhe të tjera); vegla dore (kaçavidë, dara, piskatore, hapëse teli, aparate special për montim të lidhjeve gypore, lidhëse e gypave, bashkues dhe të tjera); pajisje elektrike (kaçavida elektrike, turjelë dhe të tjera ; pajisje speciale (pajisje incizimi për foto dhe video, detektorë, mbushës) por gjithashtu pajisje për zyre.

Kërkesat e vlerësimit: Metoda e kombinuar që përmban verifikimin e njohurive teorike si dhe shkathtësive praktike.

Evidenca/dëshmitë e performancës – dëshmi se personi, instalon, monton dhe demonton sistemet hidraulike dhe pneumatike.

Dëshmi se personi monton, demonton, instalon dhe kontrollon komponentet te sistemeve hidraulike dhe pneumatike, përgaditë dokumentacionin (raportin) për instalimet e kryera, punën dhe modifikimet e mundshme dhe që është në gjendje të vlerësojë punën dhe të bëjë llogaritje ekonomike. Dëshmi se personi ka përgatitur skicat/skemat dhe udhëzuesit për sistemet hidraulike dhe pneumatike, proceseve punuese dhe i ka kuptuar të gjitha aktivitetet që kanë të bëjnë me këtë funksion.

Funksioni 3: Instalimi, testimi dhe mirëmbajtja e sistemeve bazike hidraulike dhe pneumatike

Ky funksion ka të bëjë instalimin, testimin dhe mirëmbajtjes sistemeve hidraulike dhe pneumatike për të ndrequr problemin identifikuar, ose kryerjen e mirëmbajtjes së planifikuar

Kjo njësi ka të bëjë me kryerjen e operacioneve që janë specifike për një montues të sistemeve hidraulike & pneumatike.

Aktivitetet kyçe	Kriteret e Përformancës	Njohuritë e nevojshme për të kryer funksionin	Shkathtësitë	Shkathtësitë kyçe dhe shkathtësitë e shoqëruara me funksionet kyçe
• Kryerja e mirëmbajtjes rutinore me parametra ose rregullimin e	Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të jetë në gjendje të: KP1. Demontoj pajisjet hidraulike dhe pneumatike, sipas nevojës, KP2. Zëvendësimi i pjesëve të	Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë: N1. Kontrollën e cilësisë dhe	Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë: SH1. Të ndërtoj fjali të thjeshta dhe të shprehë	Ballafaqimi me punë përfshin shkathtësitë e të menduarit logjik, komunikimit dhe shprehjes, koncentrimin të mirë, aftësi koordinimi, sens i

<p>defekteve,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testimet e duhura për të siguruar përshtatshmërinë dhe gjendjen e pajisjeve/sistemeve hidraulike dhe pneumatike, • Komunikimi me mbikëqyrësit në lidhje me përfundimin e punës • Të kuptuarit e qarkut hidraulike dhe pneumatike dhe identifikimin e lëvizjeve të përshkuara, • Të kuptuarit e parimeve të punës për komponenteve të veçanta të pajisjeve hidraulike dhe pneumatike, • Të kuptuarit e proceseve ndihmëse si pastrimi, largimi i 	<p>dëmtuara,</p> <p>KP3. Monton pjesët sipas skemave hidraulike dhe pneumatike, nëse kërkohet.</p> <p>KP4. Lidhë komponentet mekanike / nënkomponentet duke përdorur lidhëse, çelësa dhe vegla të ndryshme,</p> <p>KP5. Vendosë dhe rregullon prurjen, shtypjen, shpejtësinë, të lëngjeve hidraulike ose ajrit,</p> <p>KP6 Ri-monton pjesët pas korrigjimit të defektit,</p> <p>KP7. Siguron përshtatje të parametrave në përputhje me vizatimet e skemës hidraulike dhe pneumatike.</p> <p>KP8. Kontrollon anomalitë për të siguruar se ata janë brenda kufijve të dëshiruar (temperaturën, prurjen, presionin, nivelin, lëkundjet, zhurmën dhe numrin e rrotullimit për min),</p> <p>KP9. Teston pajisjen për të siguruar se është në rregull para se dorëzohet,</p> <p>KP10. Regjistron rezultatet e testimit në formën e përcaktuar nga firma,</p> <p>KP11. Të sigurojë të gjitha aktivitetet janë të plota sipas listës së kontrollit,</p> <p>KP12. Komunikon me mbikëqyrësit</p>	<p>dëmtimit e bërë dhe rëndësia për të,</p> <p>N2. Kontakton personat nëpër departamente të ndryshme për pjesë të ndërrimit, informacione etj.,</p> <p>N3. Rrezikun dhe ndikimin e e mos respektimit të procedurave/ udhëzimet e punës,</p> <p>N4. Matricën e për shkallën e dëmtimit për të raportuar problemet e identifikuar,</p> <p>N4. Teknikat e montimit të tilla si përafrimin, lakimi, fiksimin e komponenteve hidraulike dhe pneumatike,</p> <p>N5. Hapat e nevojshëm për të montuar / çmontuar pajisjet hidraulike sipas skemës së dhënë,</p> <p>N5. Verifikimeve që duhet të bëhet për të siguruar që pajisjet hidraulike dhe pneumatike janë të sigurta dhe gati për t'u përdorur</p> <p>N6. Kufizimet, përshtatjet dhe tolerancat e sistemeve hidraulike dhe pneumatike</p> <p>N7. Procesin e pastrimit të vajit hidraulik dhe afateve të ndryshme të pranueshme për sistemet hidraulike,</p> <p>N8. Shkaqet e mundshme të</p>	<p>idetë në mënyrë qartë me shkrim ose me gojë.</p> <p>SH2. Plotësojë forma të duhura teknike, listat e procesit, shkrimet e aktivitetit në formatin e kërkuar të kompanisë,</p> <p>SH3. Lexojë dhe interpretojë skemat hidraulike dhe pneumatike,</p> <p>SH4. Lexojë dhe kuptojë manualët, manualët e sigurisë, raporte, kartat e punës, etj</p> <p>SH5. Shprehë mendimet ose informacionet në mënyrë të qartë që të tjerët mund të dëgjojnë dhe të kuptojnë,</p> <p>SH6. Përgjigjet në mënyrë adekuate në pyetje,</p> <p>SH7. Komunikon me mbikëqyrësit,</p> <p>SH8. Komunikon me anëtarët e ekipit</p> <p>SH9. Trajtimi i makinave të ndryshme dhe veshjen e pajisjeve mbrojtëse</p> <p>SH10. Pozicionimi i komponentëve mekanike në makina në përputhje me kërkesat e skemës,</p> <p>SH11. Diagnostikimin e</p>	<p>zhvilluar i përgjegjësish dhe gatishmërisë për të mësuar.</p> <p>Puna në këtë profesion përfshinë edhe aftësitë: matematiko-logjike si dhe shkathtësi analizuese, të menduar sistematik, koncentrim, aktivitete manuale dhe aftësi memorizimi dhe vizuelizuese, qëndrueshmëri për arritjen e objektivave, respekt reciprok për bashkëpunëtorët dhe palët tjera, kulturë sjellje.</p> <p>Puna në këtë profesion kërkon përgatitjen e raporteve të dhe kryerjen e llogarive ekonomike. Kombinon njohuritë dhe përvojën për të parashikuar problemet e mundshme dhe zgjidhjen e tyre.</p>
---	--	--	---	---

<p>lagështisë,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Montimin dhe lidhjen e qarqeve hidraulike dhe pneumatike me tubacione dhe pajisje tjera, • Të siguruarit e pjesëve të veçanta rezervë me me numra të pjesëve si: kompresor , komponente hidraulike, komponente pneumatike, vajra hidraulike dhe lubrifikantë etj, • Të kuptuarit e karakteristikave të lëngjeve hidraulike. 	<p>me përfundimin e punës së caktuar në rast të ndonjë shmangie nga lista.</p> <p>KP14. Kuptojnë sistemin hidraulik, prurjen, komponentët e njësisë energjetike hidraulike dhe pneumatike dhe funksionet e tyre,</p> <p>KP15. Të identifikojë nëse lëvizja është lineare ose rrotulluese.</p> <p>KP16. Kuptojë lëvizjen lineare dhe llojin e lëvizjes së nevojshme për funksionimin e komponenteve punuese hidraulike / pneumatike(cilindrat punues),</p> <p>KP17. Kuptojë lëvizjen rrotulluese funksionimin e motorëve hidraulike / pneumatike, pompave / kompresorëve dhe turbinave,</p> <p>KP18. Kupton konceptin dhe faktorët që ndikojnë në kontaminimin e vajit hidraulik,</p> <p>KP19. Kupton efektin e temperaturës së vajit hidraulik , presionit në performancën hidraulike,</p> <p>KP20. Dijë për valvulat, nënshtresat, mbyllësit hidraulik / pneumatik,</p> <p>KP21. Kupton dhe është i vetëdijshëm për lëvizjet dhe zhurmat,</p>	<p>problemeve të përbashkëta gjatë montimit,</p> <p>N9. Njësitë matëse,</p> <p>N10. Përgjigje në rast të emergjencave psh dështimit të motorit, zjarrit dhe dështimeve tjera,</p> <p>N11. Përdorimi i instrumenteve p.sh. Mikro metrit, manometrit, termometri, prurje matësi etj</p> <p>N12. Përgaditjen e rezultateve të testeve në formatin e përcaktuar.</p> <p>N13. Komponentet e njësisë së sistemit hidraulike p.sh. - rezervuarit, sitës thithëse, linjat e tubacioneve, matjen e nivelit të vajit, matësit e presioni, filtri i ajrit të pastër, izolatorëve, pompat, të gjitha llojet e valvulave, kompresorin, tharësin etj,</p> <p>N15. Mjetet dhe veglat e nevojshme (instrumentet matëse, celësit çift rrotullues, çelësve etj) për të kryer operacionin,</p> <p>N16. Diagnostifikimin e tërë sistemit hidraulik dhe pneumatik,</p> <p>N17. Llogarimet e thjeshta ekonomike.</p>	<p>problemeve të përbashkëta në mjetet bazuar në inspektim vizual, zhurmën, temperaturën etj, SH12. Sugjerojë përmirësime (nëse ka) në proceset e montimit bazuar në përvojë.</p>	
--	--	--	---	--

	<p>KP22. Kupton rreziqet e vajit/ajrit nën presion.</p> <p>KP23. Kupton funksionimin e njësisë energjetike Hidraulike / pneumatike me pajisje,</p> <p>KP24. Kupton teorinë e pompave,</p> <p>KP25. Kupton sistemin e ajrit të komprimuar,</p> <p>KP26. Kupton parimet energjetike të teknologjisë së fluideve,</p> <p>KP27. Kupton operacionet e valvulave të ndryshme dhe shndërruesve të presionit,</p> <p>KP28. Kupton procesin pozitiv të izolimit në sistemin hidraulik,</p> <p>KP29. Kupton teknikat e diagnostifikimit të problemeve në sistemin hidraulik/pneumatik,</p> <p>KP30. Pastron në mënyrë periodike rezervuarin, sitën thithëse, filtrin kthyes, filtër thithës etj,</p> <p>KP31. Pastron në mënyrë periodike filtrin për thithjen e ajrit të kompresorit,</p> <p>KP32. Pastron valvulën për thithje të ajrit në kompresor,</p> <p>KP33. Ndërron vajin hidraulik/ hidraulik / vajin për kompresor,</p> <p>KP34. Identifikon mjetet, veglat dhe pjesët rezerve me numër serik, të nevojshme për operacionin,</p> <p>KP35. Kontrollon disponueshmërinë e pjesëve të kërkuara rezervë,</p> <p>KP36. Identifikon vajrat, lubrifikantët</p>			
--	--	--	--	--

	<p>dhe vajrat hidraulike të nevojshme për operacion,</p> <p>KP37. Raporton te mbikëqyrësi / shitorja nëse një material nuk është në dispozicion apo është i pa përshtatshëm,</p> <p>KP38. Identifikon pajisjet e veçanta me numrat e pjesëve për njësinë energjetike hidraulike,</p> <p>KP39. Identifikon pjesët rezervë të veçanta për kompresor,</p> <p>KP40. Identifikon specifikacionin e vajërave hidraulike dhe lubrifikantëve,</p> <p>KP41. Identifikon fluidin e duhur hidraulik me karakteristika në varësi të fushës së aplikimit.</p> <p>KP42. Bën llogaritjen ekonomike për shërbimet , pjesët dhe komponentët hidraulike dhe pneumatike.</p>			
--	---	--	--	--

Kushtet e realizimit të funksionit:

Kushtet e realizimit të funksionit:

Mjetet e punës - Veglat kryesore në këtë profesion përfshijnë pajisje të punës, instrumente për matje (multimetër, monometër, prurje matës, termometër dhe të tjera); instrumente matëse me dorë (caliper, metri, metri shirit, kalibra të ndryshëm dhe të tjera); vegla dore (kaçavidë, dara, piskatore, hapëse teli, aparate special për montim të lidhjeve gypore, lidhëse e gypave, bashkues dhe të tjera); pajisje elektrike (kaçavida elektrike, turjelë dhe të tjera ; pajisje speciale (pajisje incizimi për foto dhe video, detektorë, mbushës) por gjithashtu pajisje për zyre.

Kërkesat e vlerësimit: Metoda e kombinuar qe përmban verifikimin e njohurive teorike si dhe shkathtësive praktike.

Evidenca/dëshmitë e performancës – dëshmi se personi, instalon, monton dhe demonton sistemet hidraulike dhe pneumatike. Dëshmi se personi monton, demonton, instalon dhe kontrollon komponentet te sistemeve hidraulike dhe pneumatike, përgaditë dokumentacionin (raportin) për instalimet e kryera, punën dhe modifikimet e mundshme dhe që është në gjendje të vlerësojë punën dhe të bëjë llogaritje ekonomike. Dëshmi se personi ka përgatitur skicat/skemat dhe udhëzuesit për sistemet hidraulike dhe pneumatike, proceseve punuese dhe i ka kuptuar të gjitha aktivitetet që kanë të bëjnë me këtë funksion.

Funksioni 4: Përdorimi i praktikave bazike shëndetësore dhe të sigurisë në vendin e punës

Ky funksion ka të bëjë me njohuritë dhe praktikat në lidhje me shëndetin, sigurinë dhe masat e sigurisë që kandidatët duhet të zbatojnë në vendin e punës. Ajo mbulon përgjegjësitë ndaj vetes, të tjerëve, aseteve dhe mjedisit.

Ai përfshin të kuptuarit e rreziqeve dhe rreziqet në vendin e punës, së bashku me teknikat që duhet të përdoren për të minimizuar rrezikun, të merret me aksidentet, emergjencat, etj.

Aktivitetet kyçe	Kriteret e Përformancës	Njohuritë e nevojshme për të kryer funksionin	Shkathtësitë	Shkathtësitë kyçe dhe shkathtësitë e shoqëruara me funksionet kyçe
<ul style="list-style-type: none"> • Procedurat e shëndetit dhe sigurisë, • Procedurat e sigurisë ndaj zjarrit, • Urgjencat, shpëtimin dhe procedurat e ndihmës së parë. 	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të jetë në gjendje të:</p> <p>KP1. Përdorë veshje /pajisjeve mbrojtëse për detyra të veçanta dhe kushte të punës,</p> <p>KP2. Të ketë emrin dhe vendndodhjen e personave përgjegjës për shëndetin dhe sigurinë në vend punishte,</p> <p>KP3. Deklarojë titullin dhe vendndodhjen e dokumenteve që kanë të bëjnë me shëndetin dhe sigurinë në vendin e punës,</p> <p>KP4. Identifikoj vendet e punës me</p>	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë:</p> <p>N1. Të tregoj emrat dhe të përshkruajnë se ku mund ti gjejë, të gjithë njerëzit përgjegjës për shëndetin dhe sigurinë në vendin e punës,</p> <p>N2. Deklarojë emrat dhe vendndodhjen e dokumenteve që kanë të bëjnë me shëndetin dhe</p>	<p>Kandidati për të qenë kompetent në vendin e punës duhet të dijë dhe kuptojë:</p> <p>SH1. Lexojë dhe kuptojë përmbajtjen etiketave, listave, fletëve etj,</p> <p>SH2 Lexuar dhe kuptuar udhëzuesit,</p> <p>SH3. Lexon dhe shkruan raportin për incidentin / aksidentin,</p> <p>SH4. Konsultimi me bashkëpunëtorët në mënyrë të përshtatshme</p>	<p>Ballafaqimi me punë përfshin shkathtësitë e të menduarit logjik, komunikimit dhe shprehjes, koncentrimin të mirë, aftësi koordinimi, sens i zhvilluar i përgjegjësisë dhe gatishmërisë për të mësuar.</p> <p>Puna në këtë profesion përfshinë edhe aftësitë: matematiko-logjike si dhe shkathtësi analizuese, të menduar sistematik, koncentrim, aktivitete manuale</p>

	<p>rrezikshmëri dhe gjendjen apo shkaqet e mundshme të rrezikut apo aksidentit në vendin e punës,</p> <p>KP5. Kryerja e praktikave të sigurta të punës, që kanë të bëjnë me rreziqet për të garantuar sigurinë e vetë kandidatit dhe të tjerëve si dhe ndërmarrja e masave preventive sipas rregulloreve në fuqi,</p> <p>KP6. Të dijë për vendndodhjen e pajisjeve të përgjithshme të ndihmës së parë dhe siguri në vendin në punës,</p> <p>KP7. Kontrollon për gabimet e mundshme, për të ngritur sigurinë duke ndjekur procedurë,</p> <p>KP8. Punojnë në mënyrë të sigurtë në punishte dhe zona të kontaminuara,</p> <p>KP9. Ngritja e objekteve të rënda në mënyrë të sigurtë duke përdorur procedurat e sakta,</p> <p>KP10. Aplikon praktikat e mira e mirembajtjes së hapësirës së punës gjatë gjithë kohës,</p> <p>KP11. Identifikon shenjat e përgjithshme të rrezikut që mund të jenë te vendosura në pajisje dhe vende të ndryshme,</p> <p>KP12. Konsulton dokumentet, manualët që kanë të bëjnë me</p>	<p>sigurinë në vendin e punës, N3. Kuptimi i "rrezikut" dhe "rreziqeve" ,</p> <p>N4. Rreziqet shëndetësore dhe sigurisë që janë zakonisht të pranishme në mjedisin e punës dhe masat e përkujdesjes,</p> <p>N5. Shkaktarët e mundshëm të rrezikut ose aksidentit në vendin e punës dhe pse mund të shkaktohen rreziqet dhe aksidentet,</p> <p>N6. Aktivitetet, shkaktarët e rrezikut dhe aksidentet,</p> <p>N7. Metodatat e parandalimit të aksidenteve,</p> <p>N8. Praktikatat e punës së sigurtë kur punojnë me mjete dhe makina,</p> <p>N9. Praktikatat e punës së sigurtë kur punojnë në vend punishte me rrezikshmëri,</p> <p>N10. Ku mund të gjej të gjitha pajisjet e përgjithshme për shëndet dhe sigurinë në vendin e punës,</p> <p>N11. Rreziqe të ndryshme që lidhen me përdorimin e pajisjeve elektrike,</p> <p>N12. Veprimet parandaluese dhe korrigjuese që duhen marrë</p>	<p>për të sqaruar udhëzimet dhe çështje të tjera,</p> <p>SH5. Jep udhëzime të qarta bashkëpunëtorëve etj,</p> <p>SH6. Marrin vendime të duhura që kanë të bëjnë me fushën përkatëse të punës, në lidhje me objektivat e punës, qëllimin, shtrirjen e autoritetit dhe përgjegjësisë sipas procedurave dhe udhëzimeve të përcaktuara,</p> <p>SH7. Kërkon ndihmën kur është e mundur për të siguruar arritjen e objektivave të punës,</p> <p>SH8. Falënderon bashkëpunëtorët për punën e bërë dhe ndihmën e ofruar,</p> <p>SH9. Respekton në mënyrën e duhur, duke u bazuar në reciprocitet dhe respekt për mekanikët dhe kolegët,</p> <p>SH10. Analizon dhe vlerëson alternativat e mundshme të zgjidhjes dhe sugjeron zgjidhjen më optimale,</p>	<p>dhe aftësi memorizimi dhe vizuelizuese, qëndrueshmëri për arritjen e objektivave, respekt reciprok për bashkëpunëtorët dhe palët tjera, kulturë sjellje.</p> <p>Puna në këtë profesion kërkon përgatitjen e raporteve të dhe kryerjen e llogarive ekonomike. Kombinon njohuritë dhe përvojën për të parashikuar problemet e mundshme dhe zgjidhjen e tyre.</p>
--	--	---	---	---

	<p>shëndetin dhe sigurinë në vendin e punës, KP13. Përdorë lloje të ndryshme të aparateve për shuarje të zjarrit, KP14. Demonstron teknikat e shpëtimit në rast rreziku nga zjarri, KP15. Demonstron mirëmbajtjen e mirë të punishtës për parandaluar rreziqet e zjarrit, KP16. Demonstron përdorimin e saktë të një bombole me gaz zjarrfikës.</p>	<p>në rast të ekspozimit ndaj materialeve toksike, N13. Rëndësia e përdorimit të veshjeve dhe pajisjeve mbrojtëse gjatë punës, N14. Aktivitetet parandaluese për të parandaluar aksidentet nga zjarri, N15. Llojet e aparateve për shuarjen e zjarrit dhe teknikat e përdorimit të tyre, N16. Dhënien e ndihmës së parë në hapësirat e punës sipas natyrës së rreziku, N17. Hartimin e raportit të shkruar në rast të aksidentit.</p>	<p>SH11. Identifikuar zgjidhje të menjëhershme ose të përkohshme për të zgjidhur vonesat, SH12. Identifikimi të burimeve të mbështetjes që mund të jenë në dispozicion për zgjidhjen e problemeve të caktuara, SH13. Kërkon ndihmën e duhur nga burime të tjera për të zgjidhur problemet SH14. Raporton për problemet që nuk mund ti zgjidhë vetë te autoriteti përkatës, SH15. Identifikon shkaqet dhe marrëdhëniet që kanë efekt në vendin e punës, SH16. Përdorë njohuritë dhe përvojën për të parashikuar problemet e mundshme dhe zgjidhjen e tyre.</p>	
--	---	--	--	--

Kushtet e realizimit të funksionit:

Kushtet e realizimit të funksionit:

Mjetet e punës - Veglat kryesore në këtë profesion përfshijnë pajisje të punës, instrumente për matje (multimetër, monometër, prurje matës, termometër dhe të tjera); instrumente matëse me dorë (caliper, metri, metri shirit, kalibra të ndryshëm dhe të tjera); vegla dore (kaçavidë, dara, piskatore, hapëse teli, aparate special për montim të lidhjeve gypore, lidhëse e gypave, bashkues dhe

të tjera); pajisje elektrike (kaçavida elektrike, turjelë dhe të tjera ; pajisje speciale (pajisje incizimi për foto dhe video, detektorë, mbushës) por gjithashtu pajisje për zyre.

Kërkesat e vlerësimit: Metoda e kombinuar që përmban verifikimin e njohurive teorike si dhe shkathtësive praktike.

Evidenca/dëshmitë e performancës – dëshmi se personi, instalon, monton dhe demonton sistemet hidraulike dhe pneumatike. Dëshmi se personi monton, demonton, instalon dhe kontrollon komponentet të sistemeve hidraulike dhe pneumatike, përgaditë dokumentacionin (raportin) për instalimet e kryera, punën dhe modifikimet e mundshme dhe që është në gjendje të vlerësojë punën dhe të bëjë llogaritje ekonomike. Dëshmi se personi ka përgatitur skicat/skemat dhe udhëzuesit për sistemet hidraulike dhe pneumatike, proceseve punuese dhe i ka kuptuar të gjitha aktivitetet që kanë të bëjnë me këtë funksion.